

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä kiittää mahdollisuudesta lausua toisen asteen kehittämishanketta koskevaan hallituksen esityksen luonnokseen liittyen. Uudistuksen tavoitteet ovat kannatettavia. Toisen asteen koulutuksen eri koulutusmuotojen yhteistyö, ammatillisen perustutkinnon laajentaminen, Oppivelvollisuuden laajentumisen tukeminen rahoitus- ja säätelyjärjestelmän muutoksilla sekä koulutuksen järjestämisen resurssien turvaaminen ovat tärkeitä ja hyviä tavoitteita.

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen ristiinopiskelun kehittäminen on kannatettava asia. Kaksoistutkinnon eriyttäminen omaksi kokonaisuudeksi lainsäädännössä ei ole kuitenkaan kannatettavaa. Muutos aiheuttaisi sekaannusta ja eriarvoisuutta opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän toiminnan näkökulmasta. Siksi nykyinen määrittely ja toimintatapa lainsäädännössä on riittävä. Tietämystä kaksoistutkinnon suorittamisen ja ristiinopiskelun mahdollisuuksista tulisi lisätä vastavuoroisesti myös lukiokoulutuksen opiskelijoille.

Ammatillisen perustutkinnon laajentaminen on kannatettava muutos. Opintojen laajentamisen mahdollisuus ammatillisissa perustutkinnoissa yli 180 osaamispisteen tukee korkeakouluopintoihin sijoittumista (amk-jatkoväylä- ja lukio-opintojen lisääminen) sekä entistä sujuvampaa työllistymistä ammatillisen erikoistumisen ja moniosaajuuden (ammattillisten tutkinnon osien lisääminen) kautta.

Ammatillista koulutusta ja sen rahoitusta tulee tarkastella ja ohjata yhtenä kokonaisuutena. Rahoitusjärjestelmän muuttaminen nopealla aikataululla ja vain kolmen vuoden kokemuksen perusteella sisältää epävarmuustekijöitä. Lisäksi on epäselvää, millaisiin laskelmiin esitys perustuu, ja mitkä ovat uudistuksen vaikutukset koulutuksen järjestäjälle. Erityisenä huolena on, miten muutos vaikuttaa rahoituksen ennakoitavuuteen. Esitämme, että rahoitusjärjestelmän muutos tehtäisiin

kokonaisuutena riittävän valmistelun pohjalta kiirehtimättä. Rahoitusuudistuksen tulisi perustua laajaan tietopohjaan ja ennakkolaskelmiin, jonka perusteella myös koulutuksen järjestäjät kykenisivät arvioida esitettyjen muutosten mahdollisia vaikutuksia.

Rahoitusjärjestelmän mahdollisessa muutoksessa tulisi varmistaa riittävä rahoitus jatkuvan oppimisen koulutuksen järjestämiseen. Jatkuvan oppimisen tarve kasvaa merkittävästi seuraavan vuosikymmenen aikana. Kaikilla alueilla tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet työikäisten osaamisen päivittämiseen ja uudistamiseen ammatillisen koulutuksen kautta, koska jatkuvan oppimisen koulutuspalveluilla on merkittävä rooli alueiden työnantajien ja yritysten osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa. Jatkuvan oppimisen rahoituksen jatkuvuus on myös kriittinen tekijä alueellisille koulutuksen järjestäjille tulevan työvoimapalveluja koskevan uudistuksen mahdollistamisessa. Työikäisten osaamistarpeet eivät saa jäädä oppivelvollisten jalkoihin, sillä jatkuvan oppimisen tarve koskettaa kaikkia työikäisiä.

Suoriterahoituksen rahoitusosuuksia koskeva muutos on kannatettava. On perusteltua, että jatkossa oppivelvollisuuskoulutuksessa on painopisteenä koko tutkinnot ja jatkuvassa oppimisessa tutkinnon osat. Muutos vastaa nykyistä suoritteiden kohdistumisen kehitystä ja asiakaskäyttäytymistä. Muutos myös tukisi koulutuksen vaikuttavuutta entistä paremmin.

Määrällisen säätelyn purku ei ole kannatettavaa oppivelvollisuuskoulutuksen oppivelvollisten koulutuksen osalta. Koska muutoksella olisi ennakoimattomia ja mahdollisesti myös koulutuksellista tasa-arvoa vaarantavia vaikutuksia useille alueille. Muutos siirtäisi ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosia ja rahoitusta kasvukeskuksiin hallitsemattomasti. Erityisesti TUVA-koulutuksen määrällisen säätelyn purku aiheuttaisi rahoituksen ennakoimattomuutta ja siten lisäisi koulutuksellista epätasa-arvoa eri alueiden välillä. Oppivelvollisuuskoulutuksen määrällisen säätelyn purku on kannatettavaa, mikäli koulutuksen järjestäjä voisi käyttää oppivelvollisuuskoulutuksesta vapautuvaa rahoitusta jatkuvan oppimisen koulutuksen järjestämiseen alueellisten työvoimatarpeiden mukaisesti.

Tikkanen Sami
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä